

ต้องร่วมมือแก้ปัญหาทุ้งตายด่วน

กลายเป็นปัญหาใหญ่โตสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวส่งออกทุ้งไทย ที่มีมูลค่ามากกว่า 100,000 ล้านบาท เมื่อปริมาณผลผลิตทุ้งเลี้ยงภายในประเทศเกิดลดลงอย่างฮวบฮาบ จากปกติที่จะต้องมีทุ้งถูกส่งเข้าตลาดไม่ต่ำกว่า 1,000 ตัน/วัน แต่ปัจจุบันเหลืออยู่วันละไม่ถึง 300 ตัน

สาเหตุของปริมาณทุ้งที่ลดลงมาจากภาวะโรคตายด่วนหรือที่รู้จักกันในนามโรค EMS (Acute Hepatopancreatic Necrosis Syndrome) โดยถูกทุ้งที่ถูกปล่อยลงบ่อเพาะเลี้ยงจะตายภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 เดือน และสาเหตุการตายแบบนี้ไม่เคยเกิดขึ้นในประเทศไทยมาก่อน

นักวิชาการชั้นนำ กรมประมง เกษตรกรผู้เลี้ยงทุ้ง อาจารย์ในมหาวิทยาลัย และบริษัทผู้ค้าทุ้งและอาหารสัตว์รายใหญ่ ต่างวิเคราะห์ต้นตอของโรค EMS ไปคนละทิศคนละทาง ยกตัวอย่าง นายโรบิน แมคอินทอช รองกรรมการผู้จัดการอาวุโส บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นทั้งผู้ส่งออกทุ้ง ผู้ค้าอาหารทุ้ง และผู้จำหน่ายลูกทุ้ง บอกว่า โรคนี้เกิดจากน้ำปนเปื้อนไม่เกี่ยวกับตัวลูกทุ้ง

ขณะที่ ดร.ทิมไมที วิลเลียม เฟลเกล ผู้อำนวยการหน่วยวิจัยเพื่อความเป็นเลิศเทคโนโลยีชีวภาพทุ้ง คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ยอมรับว่า ยังไม่รู้สาเหตุที่แท้จริง แต่น่าจะเกิดจากหลายสาเหตุ เพราะพบว่าทุ้งที่ตายมีหลายโรคประกอบกัน

รศ.ดร.ชลอ ลิ้มสุวรรณ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยเพาะเลี้ยง

สัตว์น้ำ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บอกว่า ปัญหาของโรคมาจากการใช้แม่ทุ้งจากบ่อดินที่โตเร็วทดแทนแม่ทุ้งจากโรงเรือนที่ตายหมดแล้ว สายพันธุ์ลูกทุ้งที่โตเร็วมักกว่าปกติ ทำให้ลูกทุ้งที่จำหน่ายให้เกษตรกรอ่อนแอ สอดคล้องกับ น.ส.ธิดาพร ฉวีภักดิ์ นักวิชาการประมง กรมประมง บอกว่า ปัญหาสะสมมาจากความต้องการใช้พ่อแม่พันธุ์จำนวนมาก ทำให้โรคเพาะฟักลูกทุ้งเร่งผลิตจนเกิดการปนเปื้อน พ่อแม่พันธุ์อ่อนแอ

ด้าน น.สพ.ดร.จิรศักดิ์ ตั้งตรงไพโรจน์ จากศูนย์วิจัยโรคสัตว์น้ำ คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เชื่อว่า ทุ้งตายจากเชื้อโปรโตซัว ขณะที่เกษตรกรกลับโทษว่า การเลี้ยงทุ้งอย่างหนาแน่นเกินไปในบ่อเป็นต้นเหตุที่ทุ้งตายเป็นจำนวนมาก

ความจริงภาวะโรคตายด่วน หรือโรค EMS ไม่ได้เพิ่งเกิดขึ้นในปีนี้ แต่ทุ้งเริ่มมีร่องรอยของโรคมาตั้งแต่ปี 2555 ปัญหาหนึ่งที่โรคทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นก็คือ ไม่มีใครยอมใครจนเกิดการหันหน้าเข้ามาหารือเพื่อแก้ปัญหาให้กับอุตสาหกรรมเพาะเลี้ยงทุ้ง

กรมประมงเอง ก็เพิ่งจะมาตระหนักถึงความร้ายแรงของปัญหาเอาเมื่อปัจจุบัน เมื่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวส่งออกทุ้งไทยชะงัก การส่งออกทุ้งแช่เย็นแช่แข็งและผลิตภัณฑ์จากประเทศไทยในเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมาลดลงถึงร้อยละ 22

ดังนั้นทางออกเดียวของปัญหาโรคทุ้งตายด่วนก็คือทุกฝ่ายจะต้องจับเข่าหารือกัน ทั้งเกษตรกรผู้เลี้ยงทุ้ง นักวิชาการผู้ทรงความรู้ บริษัทผู้ค้าทุ้ง กรมประมง หอเลี้ยงและผู้ส่งออก ลดทิสัย ยอมรับความผิดพลาด ไม่ปกปิดข้อเท็จจริง เพื่อหาทางแก้ปัญหาให้กับอุตสาหกรรมทุ้งและการส่งออกของประเทศซึ่งจะเติบโตอย่างยั่งยืน